

Visszaérkezett a Lomonoszov óceánkutató

A Mihail Lomonoszov hajó fedélzetén 96 napos útrajról visszaérkezett Szevasztopolba az a szovjet óceánográfiai expedíció, amely az Atlanti-óceán térségében végzett vizsgálatokat. A hajó mostani, tizenkettedik kutatóútja során csaknem húsz ezer kilométernyi utat tett meg az Atlanti-óceánon, és sok afrikai, dél-amerikai és európai kikötőbe látogatott el. A kutatóúton szovjet tudósok mellett német, brazil és uruguayi tudósok is részt vettek.

Az út során a kutatók tanulmányozták a Lomonoszov-áramlást, amelyet az Atlanti-óceán egyenlítői vidékén a kutatóhajó tizedik útja alkalmával fedeztek fel. E tengeráramlás nagyságában a Golf-áramhoz hasonlítható.

A szovjet óceánográfiai expedíció egyik legfontosabb felfedezése az, hogy a tenger nagy mélységeiben is szüntelenül áramlik a víz. A tudósok kimutatták, hogy az óceán bármelyik mélységében van élet. A Csendes-óceánban 11 kilométeres mélységben is fedeztek fel különböző élőlényeket a szovjet tudósok.

Az elmúlt öt év során a Mihail Lomonoszov kutatóhajót több mint tízezer külföldi látogatta meg a kikötőkben. (MTI)

Kis népszámlálás Magyarországon

A Központi Statisztikai Hivatal népszámlálási főosztálya január első felében kis népszámlálást — mikro-cenzust — hajtott végre az egész ország területén. A mikro-cenzus során minden 50. lakásban levő személyek adatait írják össze, és ebből a viszonylag kis számból következtetnek az 1960-as népszámlálás óta végbement változásokra.

Képünkön: Összeírason egy család.

Filmes-furgonnal végig az országon

Tizenkét év óta járja az országot filmes-furgonnal hétfőtől szombatig Kálvin Sándor, a Földművelésügyi Minisztérium propagandistája, aki egyszemélyben gépkocsivezető, szervező és mozigépez. Egy-egy út alkalmával 5-6 faluban mutatja be a mezőgazdasági tudományos ismeretterjesztő és szakmai tanácsadó filmeket. A bemutatók szinterei: országos és megyei kiállítások, szakiskolák, ezüstkalászos téli tanfolyamok, szakmunkás-

képző-iskolák, községi szak-körök, kultúrházak, de szívesen fogadják az általános iskolában is, ahol a politéknikai órák tananyagát, a gyakorlati ismeretek tárát bővíti az érdekes, színes szakfilmekkel. A látogatók száma az öt év előtti 80 000-ról tavaly már több mint 120 ezerre nőtt.

Kálvin Sándor az évente bemutatott 55-60 kisfilm közül »A talaj élővilága«, a »Hármas hasznosítás«, »A gyümölcsfák téli ápolása«, »Forradalom a takarmánytermesztésben«, »Születés és szőlőfeldolgozás«, valamint »A méhek csodavilága« című filmet pergette le legtöbbször. A Földművelésügyi Minisztérium sajtó- és propagandaosztálya tervei szerint az idén az eddigieknél is több, színvonalas, érdekes kisfilmet küldenek majd ki az ország minden vidékére a falujáró filmes kocsival. (MTI)

A legszebb jutalom a közmegebecsülés

Egy kommunista portréja

Erősen idegenes akcentussal beszél a magyart. Pedig sok éve él már ebben a köz-ségben. Szorgalmáért, a közös érdekekben való lelkes fáradozásáért becsüli és szereti itt mindenki. Kommunista. Nemcsak tagkönyve szerint, hanem mindenke-előtt a munkája, a tettei szerint. S a hite szerint is, amelyet nehezebb napokban sem veszített el soha.

A Kiskundorozsmai Gépá-lomás mórálmi üzemegységének vezetője. Felesége a helyi földművelésügyi vezető egyik boltjában dolgozik.

Idős ember. Nehezebben mozog már, mint a fiatalok. De ha valahol segítség-re, hozzáértő munkáskézre van szükség, ott mindig az elsők között jelenik meg.

És néha csodákat is művel. Megegett például, hogy a falu egyik artézi kútja — a templom mellett — eliszapodott, elapadóban volt. Ki kellett tisztítani. A szak-vállalat kiküldött embere úgy nyilatkozott, hogy a munka bizony igen költséges lesz, és az sem biztos, hogy sikerül a kút vízbőségét visszaadni.

Kevés volt a pénz a tanácsnál a községfejlesztési kasszában. A kútról már le is mondtak volna, amikor jelentkezett az idős ember — milyen jó sokszor az öreg a háznál! —, s azt mondta, hogy rendbehozza ő azt a kútát egyedül, társadalmi munkával. Csak az anyagért meg a szerszámokért fizessenek.

Aztán elment a kúthoz, nézegetett, mérte, majd pedig munkához látott. Az öreg kút most majdnem annyit vezet ad, mint újkorában, s többszörösét annak a percenkénti vízhozamnak, amit a tisztítástól vártak.

Valamikor dolgozott kút-fúrónál, meg olajkút-fúrónál is Várnai Marián. Most is az a vágya, hogy eljusson

Üllésre, és ott megnézzze az olajkutatók munkáját, meg az újfajta, turbinás fűrészt. Jó pap holtig tanul. Ezt tartja a szólás, és ennek az igazságnak jó példája tudásvágyával, minden új dolog iránti fogékony érdeklődésével a mórálmiak »len-geyele«.

Rokon ez a fogékonyág a gyerekekben még ösztönösen dolgozó kíváncsisággal. Talán ezért is szereti annyira Várnai bácsi a gyerekeket, meg az iskolát, ahol tudást öntenek a buzgó fejcskékbe.

Igy aztán elég gyakran megfordul az iskolában. S akad ott a számára munka, tennivaló mindig. Tavaly a gyerekek politéknikai oktatásában is segített. Fém- és fémkára tanította az úttörőket. Az ő kezemunkája az iskola udvarán létesített vidám park, forgóhintát, gumikerekes tolókoszt, iskolai falújságot, meg a labdarúgó-pályához hengert csinált — s mindezt ismét csak társadalmi munkával.

Hozzákezdtek az iskolában most egy politéknikai műhely építéséhez is. A gyerekek »Marián bácsi«-ja vállalta, hogy társadalmi munkával megépíti az épület tetőszerkezetét. S nemrégiben, mikor kiapadóban volt az iskola kútja, azt is ő hozta rendbe, mint korábban az említett községi artézi kút.

Minden nyáron elkiséri az ő kedvenceit, a gyerekeket a táborozásra. Segít a sátrak fölállításánál, a táborépítésnél. Mert ehhez is jól ért ez a mindent tudó derék ember.

Hát ezért szeretik Várnai Mariánt a mórálmiak. S ezért tüntették ki nemrégiben, Megkapta az Országos Béketanács »Aranyjelvényes békeharos« kitüntetését. Az idős kommunista küzdelmes életét és az épülő közös jövőért való fáradozását jutalmazta az aranyjelvény, s jutalmazza nap mint nap egy falu minden lakójának szeretete és megebecsülése.

Papp Lajos

László Gyula grafikai munkái

A Múzeumok Központi Propaganda Irodája, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat és a Móra Ferenc Múzeum közös rendezésében kiállítás nyílt tegnap délután László Gyula grafikai munkáiból a Horváth Mihály utcai képtárban. Dr. Bálint Alajos múzeumigazgató üdvözlő szavai után dr. Bálint Sándor egyetemi tanár nyitotta meg a nagy érdeklődéssel fogadott kiállítást, amelyen megjelent a művész is. Este 6 órai kezdettel László Gyula, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora Szent László hermája címmel tartott előadást a TIT Károly utcai klubjában.

Bensőséges költészet, vonalakba öntött líra... ez a megfogalmazás illik László Gyula grafikai munkáinak kiállítására, amely változatos és gazdag élményt nyújt a látogatóknak. A régészből lett grafikus elsősorban az ember érdekli. Egész témavilága az alkotó emberhez kötődik, és harcoss humanizmust fejez ki. Nyomon követi a szellemi nagyságokat, kutatja

Szinte azt hinné az ember, hogy László Gyula alkotás közben lepte meg a magyar szellemiségnek ezeket a reprezentánsait. Kassák arcán például ott ül a rá jellemző kritikus, fanyar fintor is, Weörest versolvasás közben ábrázolja.

Családja tagjait is meleg szeretettel, a megfigyelés finom mozzanataival mutatja be a művész. A Marica olvas és a Zoltán hegedül című két tusrajza különösen bensőséges és egyszerű. S hogy mennyire jól ismeri László Gyula a közvetlen környezetében dolgozókat, akikkel együtt alkot, erről a Műteremben című sorozat győző meg bennünket. A festő, a Munka közben, A festő, A festő és modellje, a Rajzoló lány címűk egy-egy megkapó mozzanatát tükrözik az alkotó munkájának.

László Gyula aktrajzai sorozatának azt a nagyon jellemző címet lehetne adni: vonalmuzsika. Valóban szinte egytől egyig mintha a muzsika nyelvén szólnának ezek a finom vonalú rajzok az emberi test bonyolult formáiról és mégis egyszerűen, mindenki számára »hallhatóan«, közhathatóan. A 80 éves Picassót külön rajzszorozattal köszönti László Gyula. S e modern felfogással és látásmóddal készült rajzok — Modell, Pozitív és negatív, Fény és árnyék, A festő és modellje, Vonalarajz — a kiállítás érdekességei közé tartoznak, alapjában véve azonban nem különbölnék el a művész egy-séges grafikai munkásságától.

L. F.

Értékes festmények árverése — televízió

Párizsban első ízben rendeztek televíziós árverést, amelyen Braque, Chagall és Miró-festmények kerültek eladásra, az árverésről befolyt összegét a barcelonai árvíz-károsultak javára fordítják.

A képeket a televízióban először bemutatták, majd minden este közölték a televízió közönségével, hogy az egyes képekre milyen értékű ajánlatok érkeztek csekken.

OLYMPIA

Bemutató a Szegedi Nemzeti Színházban

Molnár Ferencnek ez a vígjátéka valahol középpont áll érzelmes-misztikus hangú művei és technikai bravúrdarabjai, tehát legnépszerűbb, legmaradandóbb alkotásai között. De azért ebben a vígjátékban is azt az arcát látjuk az írónak, amelyet mindenki ismer, jellegzetes Molnár-mű ez is. Könnyed szellemesség, fölényes elegancia, világos, tiszta, áttekinthető szerkesztés, váratlan csattanók, meglepő fordulatok, csipős, szatirikus humor: ezt a vígjátékot is ezek a közismert Molnár Ferenc-i erények éltetik. Csupán az írótól máshol megszokott érzelmesség nincs ebben a darabban.

A vígjáték legfőbb értéke abban a szellemes, csipkelődő, sőt néhol erőteljesen szatirikus bírálatban van, amellyel az író az udvari köröket bemutatja. A velük szemben álló Kovács kapitány alakjának rajzában a húszas években divatos öserő- és paraszthóbert érvényesül; ez talán az egyetlen negatívuma az Olympiának. Ez az öserő és parasz-

kultusz ugyanis egyáltalán nem haladó vonás, éppen ellenkezőleg: ez a szemlélet földesúri és nacionalista érdekeket szolgál.

A színház előadásának legfőbb értéke, hogy a darab szatirikus, csipkelődő humor maradéktalanul érvényesült benne. Komor István rendezése friss tempójú, fordulat, minden pont kihasználó, ugyanakkor mégis rokonszenvesen mérték-tartó, szórakoztató előadást teremtett. Különösen a második és a harmadik felvonás előadása sikerült jól. Az első rész színpadi megjelenítése több vonatkozásban elmaradt a másik kettő mögött.

A színészek is a második és a harmadik felvonásban nyújtottak legjobbat. Különösen a két főszereplő, Földi Teri és Jászai László alakítására vonatkozik ez. Földi Teri — játékaának egészét tekintve — hiteles és meggyőző. Teljes elevenségében sikerült megformálnia a figurát. Első felvonásbeli játékaiból azonban hiányzott az ellentétes elemek erőteljes kiemelése. A hercegnő alakját mindenekelőtt az teszi színpadilag érdekessé és a színész számára izgalmas-sá, hogy ellentétes érzelmek, hideg góg és szerelmes ellágyulás hirtelen egymásutánban váltakoztak benne. Az ellentétek kiemelésének elmaradása szürkítette a hercegnő alakját.

Jászai László a karakán huszárkapitány szerepében plasztikus, szemléletes, illúziót keltő. Ez annál dicséretesebb, mert Jászai alkatalig nyilvánvalóan nem az a színész, aki legalkalmasabb a »paraszti öserő« kifejezésére. Szellemes, erőteljesen szatirikus eszközökkel formálta meg a tábornokné alakját Radnóthy Éva. Alakítása talán az egész előadás legszínvonalasabb teljesítménye. Sikerének egyik titka abban van, hogy már rögtön az első pillanatban — ahogy mondani szokták — »hozta a figurát«. Léggörcs, levegője volt alakításának. Décsy Györgyi Lina bemutatója is egyenesen alakítást nyújtott. Színes, mégis mérték-tartó játéka kifejezően tolmácsolta a szerep szatirikus mondanivalóját. Várady Szabolcs a néhány karakterisztikus vonással megrajzolt szerepben a kritikai elemeket hangsúlyozta. Kátona András tábornoka lényegében jól eltalált alakítás. Kár, hogy játéka néhány ponton eltért a vígjátéki stílustól és az operett felé hajlott. Kátay Endre csendőrszerepére pedig főképpen ez volt jellemző. Játékában egy kicsit több vígjátéki stílus, egy kicsit több realizmus nem ártott volna.

Az előadás egyetlen, szegényesnek, kopottnak látszó színpadképét Sándor Lajos elmaradása szürkítette a hercegnő alakját.

Ö. L.

László Gyula Testvérek című rajza